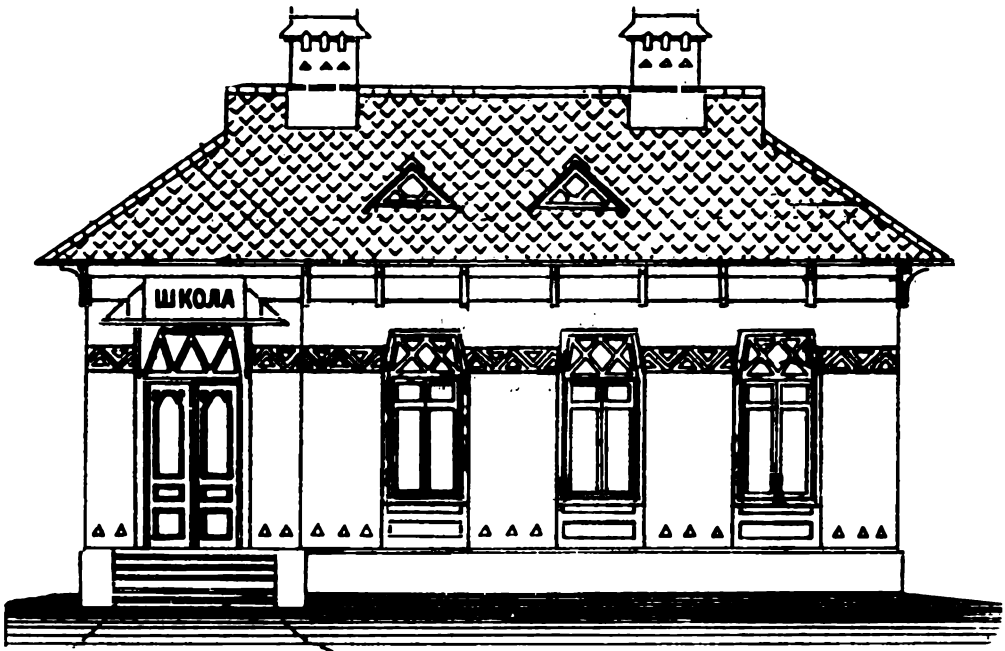

У КРАЇНСЬКИЙ БУКВАРЬ

УЛОЖИЛА КОМІСІЯ

„Кубанського Українського Товариства Шкільної Освіти“

КАТЕРИНОДАР
Друкарня С. Казарова
1918.

**Видання Кубанського Центрального Союзу
установ дрібного кредиту.**

A a a

оса

O o o

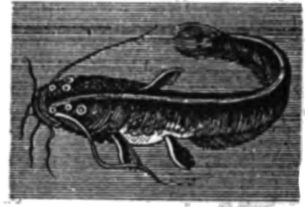
Оса.

У у у

C c c

Осу.

M M M

му

мама

маму

сама

мама сама.

оса

COM

COM

сам

само

муха

ох

МОХ

муха

X x X

сухо

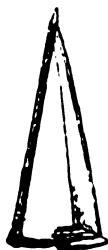
суха

Хома

оса

мама

COM

Л л л

сом сало солома масло
лом лом сула смола муха

Мало сала. Муха ласуха.

Мало масла.

ОСИ

И и и

ми мило мухи
сила лихо соми

Мало мила. Мала сила. Мало соли.
Мама солила сало. Ми солили сало.

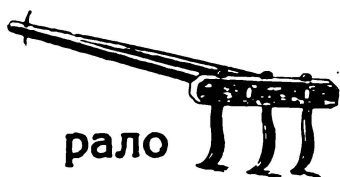

Н н н

сани сон сини сумно
син лини соснина
лин сосна солома

Мама сумна. Нас мало. Нам мало сала.

М... сосны солову

рало

Р р *р*

рано
рана
нора
роса

хура
орли
Роман
Марина

Орина
хмара
сосна
смола

Ми орали. Малина росла. Насунула хмара.
Марина носила Романа.

лапа

П П *п*

лапа
липа
пола

пора
пух
порох

Пилип
спина
Опанас

Липа росла. Мама полола. Марина писала.
Липи росли. Посохла солома. Ми спали.

хата

Т Т *т*

рот
тин
тато

сито
туман
Тарас

Лопата. Сирота. Хатина. Староста. Тирса.
Орина полола. Посохла тирса. Стара хата. Марина
писала. Тараса послали носити солуму.

Е е е

серп поле село орел перина
море Семен Олена семеро

Ми орали поле. Роса упала на поле.

У нас нема серпа. Млин меле. Росте терен.
Ми поламали серп. Тирса росте на степу. Ми
носили солому. Марина носила Романа.

Липа—липи. Муха—мухи. Лопата—лопати.

І і і

ліс

сіно
літо
ріпа
ніс
осі

Сніп. Стіл. Оріх. Ослін. Пісні.

Липа і сосна росли у лісі. Роман приніс мамі
малини. Муха сіла на стіл.

На полі росло просо. Просо поспіло.

Роман приніс сніп проса.

*Снопі—сніп. Столи—стіл. Оріхи—оріх. Орли—
орел. Перини—перина. Сини—син. Оса—оси.
Сом—соми. Лин—лини. Сосна—сосни. Рана—рани.
Нопи—нопи. Роса—роси.*

рак

К К к

мак	коса	кілок	молоко
рак	кора	сокіл	сорока
око	кума	колос	молоток
коко	лісок	короп	пасіка
рука	пісок	сокира	миска

Сорока скакала. Калина поспіла. Сіно пересохло.

Роман пас коні. Орина қолотила масло.

*Рак—раки. Рука—..... Миска—..... Сорока—.....
Молоток—.....*

На степу косили косарі. Косарі скосили колоски.
Олена принесла колоски Лесі.

ШИЛО

Ш Ш ш

каша	кішка	шуліка
шина	куліш	решето
міщок	шапка	шаплик
мішка	леміш	шпак

У нас мала хата. Кішка принесла мишу.
Полетіли шпаки. На колесі лопнула шина.

Шини—шина. Сокири—..... Леміші—.....
Сороки—..... Шпаки—..... Раки—.....

Коли потепліло, прилетіли шпаки. Шпаки сіли на хату. Пилип приніс шпакам проса. Шпаки полетіли.

замок

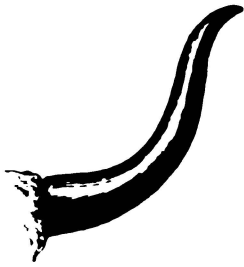
З з *зз*

коза	зірка	зерно	залізо
лоза	казан	казка	золото
зіма	розум	мозок	занози
мороз	заніз	озеро	затірка

Козаки косили. Лиман замерз. Залізні занози. Олена слухала казку. Зазеленіло наше поле.

Зірка—зірки. Коза—..... Казан—..... Заніз—.....
Казка—..... Шапка—.....

Марина у лузі пасла коні. Параска там пасла козу.
Марина розказала казку про козу. Параска слухала казку.

ріг

Г Г г

гуся	горло	рогіз
нога	галка	крига
гора	гилка	могила
горе	гатка	загата
ріг	горох	грамота
голка	голос	груша

Гарна казка. Сірі гуся. Рогіз росте. Груші поспіли.
На току горіла солома. Горох ріс на полі.

Гора—горка. Могила—могилка. Муха—мушка.

Голос—голосок. Сани—санки. Рана—ранка.

Спина—..... Пух—..... Липа—.....

Хата—..... Рот—..... Перина—.....

В В *В* *В*

вила

вік	воли	вінок	вітер
віл	вози	віник	вікно
віз	нива	волос	весна
віра	лава	ворох	верша
вила	сова	ворог	слива

Суша полова. Мала голова. Зелена трава.
Ми наварили каші. Тарас повіз сіно.

Коло хати росла квітка. Вітер зломив квітку.
Квітка засохла.

Вила—вилка. *Нива*—..... *Лав*—.....
Ворох—..... *Слива*—..... *Рина*—.....

Стіл—столік. *Сніп*—..... *Віз*—..... *Сокира*—.....
Каша—.....

жук

Ж Ж *Ж*

Ніж	жижа	ложка	коржі
саж	сажа	мажара	книжка
жар	межа	жарина	пужално
жир	кожух	сніжок	коржик
жито	ріжок	стіжок	журавлі

Ложка упала. Випав сніжок. Прилетіли журавлі.
Мамка спекла коржик.

На полі росло жито. Стало тепло. Жито поспіло.
Покосили жито, та поклали в копи.

*Шпак летів—шпаки летіли. Ложка лежала—
ложки лежали. Груша поспіла—..... Сорока
літала—..... Ломака тліла—..... Сом плавав—.....
Жито шуміло—.....*

Д д д д

діти

сад	вода	холод	долина
суд	діло	голод	дитина
дід	діти	діжка	дорога
мед	діжа	дошка	Данило
лід	душа	шкода	долівка

Рідна мова. Тепла вода. Дніпро велика ріка. Дід
сидів коло хати.

Дід купив козу. Ми погнали козу пасти. Напасли
козу та погнали до води. Коза пила воду.

Б б

, жаба

зуб	жаба	дуби	борода
дуб	риба	бики	билина
лоб	небо	субота	балка
голуб	зуби	робота	шибка
баба	губи	борона	батіг

Високі дуби. Білі голуби. Зелені верби. Де вода, там і верба. Добре роби, добре буде.

У нашого діда була пасіка. Серед пасіки ріс дуб. Ми сиділи під дубом. Дід давав нам меду.

*Квітки пахли—квітка пахла. Сливи
поспіли—слива..... Трави зеленіли—.....*

*Кавуни росли—кавун..... Вози рипіли—віз.....
Жита жовтіли—жито..... Метелики летіли.....*

рогач

Ч ч

ніч	качка	човен	сорочка
піч	річка	чобіт	лисичка
чад	чавун	чоловік	козачка
чуб	чабан	часник	гречка
чіп	бичок	черевик	рукавичка

Темна нічка. Тече річка невеличка. У хаті чадно.
Пливе човен води повен.

Палажка витопила піч. Трубу вона рано закрила.
У хаті стало чадно.

Кіт, котик, котичок, Човен, човник.

Стіл, Віл,

Хатина, Віз, Хата,

Долина, Лава, Слива,

щип

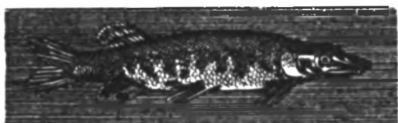

цап	липе	вівці	горлицвіт
ціпок	сонце	цвіт	лисиці
циган	серце	царина	полиці
цурка	віконце	церква	покотуха

Біле лице. Хлопці молотили щипами. Хліб лежав
на полиці. Цап пішов до сіна.

Чабан пас вівці. У вечері напали на отару вовки.
Вовки розірвали дві вівці. Всі інші вівці побігли.

*Біле лице. Добре серце. Темна нічка. Сіра качка.
Мала річка. Нова сорочка. Гарна казка. Зелена
гречка. Холодна вода. Розбита шибка. Глибока
балка.*

щука

Щ Щ щ

дощ	дощі	щока	днище
кущ	кущі	гуща	зашіпка
борщ	щука	щітка	щетина

Качка щипала траву. Пішли великі дощі. Щука живе у воді. Хлопці поламали днище. Щебетала ластівка під вікном.

*Дощик—дощ. Кущик—..... Борщик—..... Пічка—.....
Щучка—..... Щіточка—..... Балочка—..... Бичок—.....
Квіточка—..... Качанчик—..... Билиночка—.....
Водичка—.....*

Іван пас коні. Пішов дощ і намочив Івана.
Іван половив коні та повів додому.

лійка

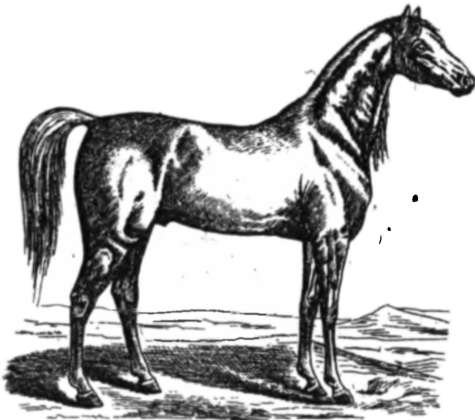
Й Й й

чай	гайка	милий	куций
гай	чайка	сивий	гарний
рай	чайник	ласий	молодий
рій	край	лисий	зелений

Лий воду. Пий молоко. Мати купила крейди. Діти
пили чай. Брат купив швайку.
Громада великий чоловік. Кохай свій рідний край.

Дід пішов на пасіку. Вилетів рій та сів на зелений
кущ. Дід піймав рій.

*Густий гай. Гарний чай. Рідний край. Зелений
кущ. Молодий голуб. Куций бик. Старий дід
Біла хата. Залізна заціпка.*

Ь Ь ъ

кінь

сіль	карась	косарь	хлопець
день	коваль	писарь	палець
тінь	Василь	лебідь	перець
корінь	васильки	ненька	кінець

Мій кінь вороний, Косарь косив траву. Коваль
кував підкову. Івась гарний хлопець.

Івась пішов у поле. Там він нарвав васильків
і приніс неньці. Ненька за це похвалила Івасика

*Живий карась—живі карасі. Добрий косарь—
добрі Гарний коваль—гарні. Висока
церква—високі церкви. Ціла сорочка—цілі
Висока круча—високі Зелена, груша—
зелені Гострий ніж—*

Ї і ї

їжак

їжа	їсти	рій-рої	мій-мої
їжак	їхать	гай-гаї	свій-свої
Київ	Україна	край-краї	твій-твої

Їжа на столі. Ми їмо хліб. Хлопці їли малину.
Літом літатимуть рої. Хліб сіль їж, а правду ріж.
Україна-наш рідний край.

Данило їздив у ліс. Там було багато малини.
Данило нарвав малини та поїхав додому. Дома
малину поїли.

*Біла хата-біленька хатка. Старий дід—старень-
кий дідок. Нова шапка—новенька шапочка. Черво-
на квітка—червоненька квіточка. Гостра сокира—
гостренька сокирка.*

заець

Є є Є

мое
твое
свое
двое

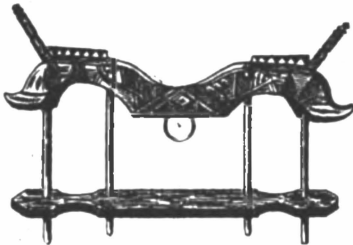
він кує
він дує
він жує
трое

За селом є гора. Хто дбає, той і має. Хто рано
встає, тому Бог дає.

*Гарний син—гарні сини. Свіжий лин—свіжі.....
Залізний заніз—.....Теплий кожух—..... Тонка
голка—.....*

Наша скотина.

У нас є дві корови, три пари волів, пара коней,
вісім овечок і дві кози. Корови, воли, вівці і кози
ситі, а коні худі, бо ними тато часто їздив.

ярмо

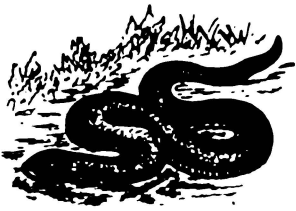
Я Я Я

яр	воля	шия	ясла
ярмо	доля	ряд	пояс
яма	теля	рядно	ягня
ямка	ляля	язик	диня

Вишня. Кутя. Зоря. Земля. Свиня. Прядка. Дядько.
Пшениця. Кривиця. Паляниця. Зілля. Коріння. Життя.

Дід та баба. (Казка).

Жив собі дід та баба. Була у їх курочка
ряба. Знесла курочка яечко. Яечко було не
простеньке, а золотеньке. Дід бив яечко, та не
розбив. Баба била яечко і теж не розбила.
Вони положили яечко на поличку. Там бігла
мишка. Вона хвостиком зачепила яечко. Яечко
упало та й розбилось. Дід плаче, баба плаче,
а курочка кудкудаче.

гадюка

Ю Ю Ю

Юрко	лютий	людина
юхта	люшня	грязюка
Юхим	калюжа	ключ
каюк	колючка	ключка

Ми били олію. Наші на току віють пшеницю. Юхим
загнав у ногу колючку.

Юрко емикав ключкою сіно. Там була гадюка.
Вона хотіла укусить Юрка. Юрко вдарив гадюку
ключкою.

Колядка.

Коляд, коляд, колядниця, добра з медом паляниця, а без меду не така, дайте, дядьку, пятака, а ти, тітко, гроша, щоб була хороша, а ти бабо гривню, а то вікно вибью.

ЙО *ю* ЪО *ю*

його	Йосип	сльоза	дьоготь
йому	крайок	сьомий	стьожка

Йосипові пішов сьомий рік. Василь купив дьогтю.
Бігла кізонька льодком.

*Густий гай—густесенький гайок. Рідний брат—
ріднесенький братік. Вороний кінь—вороненький.....
Гарна стьожка—гарненька стьожечка. Молодий
дуб—молоденький.....*

На дереві сидів шпак. Кіт піймав його та хотів
ізісти. Оксана побачила і прогнала кота. Шпак
полетів.

ПРИКАЗКИ: Ніхто не баче, як сирота плаче. Ніхто
того не відає, як сирота обідає. Ледачого і в
церкві бьють.

ДЗ *dz*

дзвін
дзвоник
дзвонарь
дзеркало

ДЖ *dzh*

бджола
джерело
дріжджі
дъоготь

На Великдень задзвонили в усі дзвони. Антон пішов до пасіки, там його укусила бджола. Юхим розбив дзеркало.

Ведмідь любе медом поласуватись. Раз він заліз у пасіку. Бджоли стали кусать його. Одна бджола укусила ведмедя в око. Він і дума: „Солодкий мед, та бджоли гіркі“.

*Борщ варять, а хліб..... Риба плава, а люде.....
У відрі вода, а в глечикові..... Мед солодкий, а
перець..... Літом тепло, а зімою..... Щіткою
мажуть, а косою..... Землю копають, а траву.....
Кілок гострий, а стовб.....*

Ф *f*

Федір. Фабрика. Фіялка.
Француз. Фершал.

герлига

Гава. Гуля. Гніт. Грунт. Дзяга.

Федір піймав маленьку гаву. Він поніс її додому. Гава виросла і стала велика. Вона дуже любила Федора. Гава завжди ходила за ним слідком.

У тижні сім днів: неділя, понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота.

Місяців у році дванадцять: січень, лютий, березень, квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень.

Сад—садоқ. Дим—..... Дорога—..... Дитина—.....

Тин—..... Роба—..... Долина—..... Кожух—.....

Мед—.....

УКРАЇНСЬКА АЗБУКА.

ДРУКОВАНІ ЛІТЕРИ.

Аа, Бб, Вв, Гг, Гг, Дд, Ее, Єє, Жж, Зз, Ии,
Іі, Ії, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт,
Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щш, Юю, Яя, Ъь.

ПИСАНІ ЛІТЕРИ.

*Аа Бб Вв Гг Гг Дд Ее
Єє Жж Зз Чч Іі Ії Чй
Кк Лл Мм Нн Оо Пп
Рр Сс Тт т Уу Фф Хх
Цц Чч Шш Щш Юю Яя ъ*

1—один, 2—два, 3—три, 4—чотири, 5—п'ять,
6—шість, 7—сім, 8—вісім, 9—дев'ять, 10—десять.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ТАРАС ГРИГОРОВИЧ ШЕВЧЕНКО.

Учітеся, брати мої,	Бо хто матір забуває,
Думайте, читайте,	Того Бог карає,
І чужому навчайтесь	Чужі люде цураються,
Й свого не цурайтесь:	В хату не пускають.

Т. Шевченко.

Ш к о л а .

Прийшла Маруся із школи. Питає її маленький брат: „Що ви робите в школі?“ Маруся сказала: „Ми в школі вчимося читати, писати і щитати“. Братік питає: „А навіщо ви цьому вчитесь?“. Маруся сказала: „Ми вчимося на те, щоб бути письменними та розумними“.

І М Е Н Н Я .

Антон. Богдан. Василь. Данило. Кузьма. Гаврило. Лука. Максим.
Назар. Онисько. Павло. Тарас. Сава.

М а т и .

Як був я малою дитиною, то добра моя мати доглядала мене, годувала мене, купала мене, носила мене, гралася зо мною. Коли я заслаб, не раз наді мною гірко заплакала. Вона мене і в науку віддала й у люде мене вивела. За те й люблю я свою неньку.

Приказна. У кого ненька, у того й сорочка біленька.

Пісня сироти.

Мати наша, мати!	Намалюю матір
Де ж тебе узяти?	На божниязу в хаті.
Хіба тебе, мати,	На божничок гляну,—
Тай намалювати?	Матір іспомьяну,
Назад обернуся,—	
Сльозами заллюся.	

Діти.

Діти гралися на греблі і виглядали тата з царини. Тато їхав на волах. Діти припустили бігти до тата. Більші випередили менших. Позаду остався малий Івась. Скоро всі були коло воза. Тато посадив їх на віз. Івась не добіг до воза, зачепився за ломаку і впав. Тато підняв його і посадив коло себе.

Хлопчик.

Я маленький хлопчик,	На сопілку граю,
Виліз я на стовпчик,	Христа забавляю.

Наша сімья.

В нашій сім'ї сім душ: дідусь, батько, мати, брат, дві сестри і я. Бабуся вмерла давно. Дідусь зимою плете на літо пута із конопель, тато порається коло скотини, мамка і старша сестра печуть, варять, перуть і шують.

Пісенька.

Два ведмеді, два ведмеді	Горобличка—гарна птїчка,
Горох молотили,	Хатку замітає.
Два півники, два півники	А ворони добрі жони,
До млина носили.	Пішли танцювати,
А горобчик, гарний хлопчик,	Злетів крук, вхопив друк,
На скрипочку грає,	Пішов підганяти.

Сорока.

Сорока білобока на припїчку сиділа, діткам кашку варила, ополоничком мішала і діточок годувала.

Зайчик.

Зайчику, зайчику, де ти бував? Там були кравчики,
У млині. Перебили пальчики,
Що ти там видав? Насилу я втік,
Сім мішків оріхів. Через бабин тік,
Чом ти не взяв? Ніжки попік—скаву, скаву, скаву.

ІМЕННЯ.

Ганна. Маруся. Оприся. Марина. Оксана. Тетяна. Параска. Устина.
Леся. Харитина. Палажка. Софія. Мелашка.

В гаю.

Діти гуляли в гаю. Там вони рвали квітки та ягоди. Діти загулялись, зайшли далеко і заблудили. Вони стали прислухатися, почули дзвін і пішли на дзвін. Скоро вийшли вони з гаю, побачили станицю і зраділи.

К і т.

Сидить Василь на припічку,
Держить kota за ниточку.
Котик ротик розтулив,
Та Василька укусив...
А дзусь, а дзусь, кошенья,
Не кусай ти Василя.

Вишні рясні, а груші рясніші. Ями глибокі, а яри... Яблуні високі, а дуби... Яблука солодкі, а полунаці... Ви бідні, а ми... Качата голодні, а курчата... Сокира гостра, а коса... Полотно біле, а сніг... Весна тепла, а літо... Станиця велика, а город...

Птичка.

Павлик піймав птичку і посадив її в клітку. Птичка зажурилась і сиділа мовчки. Павликові дуже хотілось послухати, як птичка співає. Мати порадила Павликові випустити птичку на волю. Павлик випустив птичку. Птичка полетіла, сіла на вишню і гарно заспівала.

Хто вона?

Лиха зіма сховається,
А сонечко прогляне,
Сніжок води злякається,
Тихенько тануть стане,—
І здалеку бистресенько
Вона до нас прибуде,
Кому-кому любесенько,
А дітям найбільш буде.

Л. Глібіа.

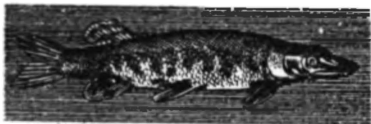

Два горобці.

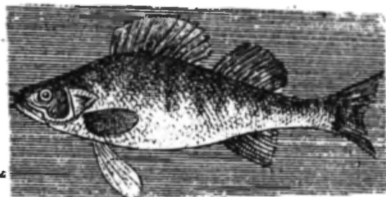
Два горобці знайшли в дворі колосок, та й почали за його битися. Довго бились, аж поки півень побачив колосок, ухопив його та й поніс.

Приказка. Не зглянувся, відкіль лихо взялось.

*Високий дуб. Молодий.... Червоний.... Зелений.... Моторний....
Гарний.... Темний.... Добрий.... Сірий.... Глибокий.... Білий.... Ма-
лий.... Холодний.... Рідний.... Старий.... Дебелий....*

Щука.

Щука хотіла піймать окуня і стала каламутити воду. В цей час рибалка поставив вентерь. В каламутній воді щука не бачила вентеря і піймалась.

Чиж і голуб.

Весною чирик молоденький,
Такий співучий, проворненький,
В садочку все собі скакав,
Та в клітку якось і попав.

Сердега в клітці рветься, бьється,
А голуб бачить, та й сміється:
„А що? попавсь?—от тобі й на!
Вже, певно, голова дурна....

Мене б оттак не піддурили,
Хоч як би там хитрили,
Бо я не чирик, ні.... оце!....“
Аж гульк—і сам піймався в сільце.

Ото на себе не надійся,
Чужому лихові не смійся!

Л. Глібіа.

Приказки. Не радій чужому лихові.

Звикай до діла з молоду, не будеш знати на старість голоду.

Більше роби, менше говори.

Хто витяг.

Воли везли снопи з поля, а комарь сидів у одного вола на розі. Віз загруз у калюжі. Воли потягли з усієї сили і витягли віз на суше. Тоді комарь сказав: „Хвалити Бога, ми таки гуртом витягли“.

Що за птиця?

Між людьми, як пташка вється
У людей і їсть, і п'є,
Ходить старець-просить, гнеться,
А у неї всюди є.

Л. Галбін.

Мурашка та голубка.

Мурашку вітер заніс у річку. Мурашка потопала. Мимо летіла голубка з гілкою, побачила мурашку і кинула їй гілку. Мурашка злізла на гілку, гілку прибило до берега і мурашка вилізла на суше.

Коло річки був парубок, побачив голубку і хотів уловити її. Він розкинув сітку і накрив голубку. Це все бачила мурашка. Вона підлізла до парубка і укусила його за руку. Парубок скрикнув і пустив сітку. Голубка полетіла.

Ворожка.

Ворожка говорила всім, що вона усе знає: знає те що було, знає й те що буде. Люде вірили їй.

Раз у ворожки сталася пожежа, і все її добро згоріло. Сама вона ледве вискочила з хати. Один дядько й каже тоді їй: „Чом же ти свого лиха не вгадала?“

Орачі.

Ой найму я ведмедика за плугом ходити,
А вовчика сіренького воли погонити,
А зайчика маленького передні водити,
Сама піду до господи обідать варити.
Росердився ведмедичок та плут поламав,
А вовчичок сіресенький воли розігнав,
А зайчикок малесенький ізлякався,
В темні луки, в густі куші заховався.

Лисичка та орел.

Прохла мала лисичка орла: „Навчи мене, орле, літати!“ Відказав орел: „У тебе нема крил, ти впадеш“. Каже лисичка: „Не впаду! Ти винеси мене високо, тоді пусти!“ Орел забрав лисичку в лапи і поніс у гору. Виніс високо, тоді каже: „Лети!“ І пустив лисичку. Лисичка зараз упала додолу. Орел хотів знову нести, так лисичка була вже мертва.

К а ч к а.

Ой не літай, сіра качко, до озера води пити:
Засідають два стрельчики, хочуть тебе вбити.
Ой як мені не літати до озера води пити:
Є у мене на озері маленькії діти,
В мене діти-малоліти, не здужають в степ летіти.

*Біла стіна. Сіра.... Червона.... Гарна.... Висока.... Дорого....
Товста.... Ціла.... Густа... Стара.... Моторна.... Мала.... Ки-
сла.... Добра....*

Ворона та рак.

Летіла ворона по-над річкою. Дивиться—лізе рак. Вона хап його, та й полетіла. Сіла ворона на вербі, та й думала гарненько поснідять. Бачить рак що прийшла лиха година, та й каже вороні: „Ей, вороно, вороно! знав я твого батька і матір, гарні вони люде були!“

— „Угу“,—каже ворона, не роззявляючи рота.
— „І братів, і сестер твоїх знав,—що за добрі люде!“—каже рак.
— „Угу“, каже ворона, а рака кріпкенько держить у роті.
— „Та вже хоч вони й гарні люде,—каже рак,—а тобі не рівня. Мені здається, що й на світі нема кращої за тебе“
— „Еге!“—крикнула ворона на весь рот, та й упустила рака в річку.

Кізонька.

Ходить кізонька по крутій горі,
Ніженькою як туп, так туп!
З сіренького вовчика сміється:
„Я тебе, сірий вовче, не боюся!“
А в неділеньку рано-пораненьку
Кізоньки як нема, так нема,
Тільки zostались ріжки та ніжки
Та чорні ратички.

*Зелене сіно. Синє.... Жовте.... Нове.... Сіре.... Червоне....
Густе.... Високе.... Глибоке.... Коротке.... Тепле.... Голубе.... Ма-
ле.... Гарне.... Веселе.... Солодке....*

Діти і гніздечко.

Діти знайшли в саду гніздечко. У йому сиділи молоді пташки. Пташки ще не вміли літати. Діти забрали пташок, принесли до дому і показали таткові. Татко спитав: „Чи добре було б вашій мамі, коли б хто украв вас із хати?“

Діти відказали: „Ні, мама плакала б“. Татко знову спитав: „А вам, чи добре було б тоді?“

Діти сказали: „Ні і ми плакали б і хотіли б до дому“. Тоді татко сказав: „Таке саме горе буде матері-пташці і сям діткам“. Дітям стало жалко пташок, вони однесли їх у сад і посадили у гніздечко.

Цісенька.

Два півники, два півники
Горох молотили,
Дві курочки чубарочки
До млина носили.
Цап меле, цап меле,
Коза насипає,
А маленьке цапенятко
Ківші одбірає;
Потім спочиває,
Та сестриці-козуленці

На скрипочку грає.
„Танцюй, танцюй, козуленько,
Ніженьками туп, туп!
Татусенько з мамунцею
Надеруть нам круп, круп!“
А вовчок-сірячок
З лісу виглядає,
Ухопив цапеня
Та й далі тікає.
Як схопив старий цап

Новенькії віжки,
Одібрав, залигав
Цапеня за ріжки.
Хоч вовчок обідрав
Цапіві реберце,

За те в тата з мамунею
Радуеться серце;
Бо вже дома цапенятко,
Ківші одбірав,
Та сестриці-козуленці

На скрипочку грає.

Щедрівки.

1.

Щедрик, ведрик дайте вареник, грудочку кашки, кільце ковбаски.

2.

Щедрівочки щедрували, до віконця припадали, чи ти, тітко, напекла, неси скоріш до вікна.

Загадка. Така я велика, що й кінця не маю; лежу собі тихо, нікого не займаю; тільки мені люде і день, і ніч товчуть груди.

На ковзальці.

Гей, ви, хлопчики, дівчата!
В кого добрі чоботята?
Ну-те лишень позбірайось,
На ковзальці посковзайось!

Дуже прудко не біжіте,
Трохи носа стережіте;
А як буде гудзь на лобі,
Не кричіте мої любі!

А найбільше ополонки
На льоду, глядіте,—
Як скупатись доведеться
То це вам не літо.

Різдвяні свята.

Ой як холодно! За уха щипа, за ніс крутить, руки ховай у рукавиці, а всім весело,—бо скоро Різдво. На Різдво раненько прокинуться діти і побіжать хрестувать. Побудуть і в баби, і в

тіток, і в хрещеної матері, та й повернуться з гостинцями додому.

У вечері підуть колядувать, а через тиждень щедрувать і посівать.

Швидко пролетять Різдвяні святки і дітки знову почнуть ходити в школу.

На Україні головний город Київ. У нас на Кубані головний город Катеринодар.

На Україні найбільша річка Дніпро, а у нас Кубань.

Наші діди жили на Україні.

На новий год.

1.

На щастя, на здоровья на новий год, роди, Боже, жито, пшеницю і всяку пашницю.

Здрастуйте, з новим годом, з Василям!

2.

Сійся, родися, жито-пшениця й усяка пашниця. На щастя, на здоровья на новий рік! Щоб краще вродило, як торік: коноплі під стелю, а льон по коліна, щоб у вас хрещених головка не боліла.

Будьте здорові з новим роком, з Василям!

